

Ondersteuningsplan 2019-2020

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Visie	4
3. Passend onderwijs.....	5
Kindcentrum ondersteuningsprofiel (KOP)	5
4. 1-zorgroute: de basisondersteuning	5
Opbrengstgericht werken.....	6
Handelingsgericht werken.....	6
Groepsoverzichten	7
Groepsplannen	9
Groepsbesprekingen	9
Leerling besprekingen	10
Gesprekken met ouders	11
5. Zicht op de ontwikkeling	12
Groep 1 – 2	12
Ontwikkelingsvolgmodel voor jonge kinderen – OVM.....	12
Verwachtingskaart.....	13
Februariscreening.....	13
Leervoorwaardenonderzoek (BOSOS).....	14
DHH Quicksscan.....	14
Groep 3 – 8.....	14
Methodegebonden toetsen	14
Cito	14
Tussenanalyse	15
ZIEN!	16
DHH	16
Eindtoets leerlingen groep 8	17
Leerwegondersteuning in het VO (LWOO).....	17
6. zorgniveaus.....	17
Niveau 1:.....	17
Niveau 2.....	18
7. Registeren en analyseren	20
ParnaSsys.....	20
Leeruniek	20
8. Zorgtrajecten na aanleiding van analyses	21
Kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong / hoogbegaafdheid.....	21

Asterisk* groepsterisk* groep.....	21
Arrangementen	21
Leesarrangement.....	22
Dyslexie.....	23
Rekenarrangement.....	23
Dyscalculie	23
Ontwikkelingsperspectief (OPP).....	23
Verwijzing SO/SBO.....	25
9. Doubleren en versnellen	25
Traject Overgang van groep 2 naar groep 3.....	25
10. Samenwerkingsverband	26
Ambulante begeleiders en consulten.....	26
Ondersteuningsteam smal	26
Ondersteuningsteam breed	27
11. Contacten met externen	27
Schoolmaatschappelijk werk.....	27
De Schoolarts.....	27
Het Jeugdteam	28
Logopedie	28
Aandachtsfunctionaris / Veilig thuis	28
12. Actiepunten 2019-2020.....	28
13. Literatuur.....	29

1. Inleiding

Voor u ligt het ondersteuningsplan van KC Juliana. Het ondersteuningsplan is een werkdocument waarin beschreven is op welke manier KC Juliana vorm geeft aan de zorg/ondersteuning en onderwijs binnen het kindcentrum. In dit document wordt vaak verwezen naar andere beleidsplannen waarin de reguliere onderwijsaanbod wordt omschreven. Het document is geschreven voor ouders, leerkrachten en bevoegd gezag. In het document wordt de mannelijke vorm gebruikt als het gaat over de leerkracht of de leerling. Maar hier worden beiden, zowel mannelijk als vrouwelijk, mee bedoeld.

In dit document staat het onderwijs en de zorg aan de leerlingen centraal. Voor het realiseren van passend onderwijs binnen KC Juliana is een goede afstemming van het onderwijs op de ontwikkelingsmogelijkheden en de specifieke onderwijsbehoeften van leerlingen cruciaal. Werken vanuit ontwikkelingsmogelijkheden levert een belangrijke bijdrage aan het vergroten van de opbrengstgerichtheid van het onderwijs (kwaliteitszorg), het doelgericht plannen van het onderwijs

aan leerlingen, het maken van beredeneerde keuzes in leerlijnen en onderwijsaanbod, een goede afstemming met ouders en leerling en een goede overgang naar het voortgezet onderwijs.

2. Visie

Uitgaande van de missie en visie zoals die is geformuleerd in de informatiegids is het uitgangspunt: “Elk kind een belofte”, wordt op KC Juliana binnen een veilige en stimulerende omgeving zoveel mogelijk onderwijs op maat geboden, passend bij de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling.

Dit wordt gedaan door:

- Ons te richten op de totale ontwikkeling van de leerling (hoofd, hart en handen) en hierdoor de leerling optimaal voor te bereiden op de overgang naar het voortgezet onderwijs en volwaardige deelname aan de samenleving.
- Ons kindcentrum te zien als een leeromgeving en leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen. We willen kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen en respectvol met elkaar om te gaan.
- Het stellen van hoge doelen: hierdoor wordt elke leerling uitgedaagd zich maximaal te ontwikkelen rekening houdend met de verschillen in ontwikkeling van de verschillende leerlingen.
- Het werken met onderwijsarrangementen waarin de concrete leerdoelen beschreven staan waar we binnen een afgesproken groepsplanperiode aan werken. Om deze leerdoelen te bereiken kijken we welke onderwijs- en ondersteuningsbehoefte de leerling heeft om deze doelen te kunnen halen.

We werken vanuit de kernwaarden van ons onderwijs: relatie, competentie en autonomie. Vanuit die behoefte is er welbevinden, motivatie, inzet en zin in leren.

- Relatie: anderen waarderen mij en willen met mij omgaan.
- Autonomie: ik kan het zelf, hoewel niet altijd alleen.
- Competentie: ik geloof en heb plezier in mijn eigen kunnen.

Het leren van leerlingen wordt gestimuleerd binnen een krachtige leeromgeving. Dit is een omgeving die afgestemd wordt op de ontwikkelingsmogelijkheden en onderwijsbehoeften van onze leerlingen. Het didactisch klimaat is gericht op succeservaringen, dit wordt o.a. bereikt door het hebben van hoge verwachtingen en het stellen van ambitieuze doelen binnen de leerlijnen, zodat de leerling weet wat er van hem verwacht wordt en waar hij het voor doet. Leren wordt tot leven gebracht.

Het onderwijsaanbod is breed en veelzijdig en o.a. gericht op het ontdekken en ontwikkelen van de talenten van de leerling. Het aanbod is gebaseerd op de kerndoelen Primair Onderwijs en de referentieniveaus taal en rekenen.

De tussendoelen en het leerstofaanbod per leerjaar zijn afgeleid van de te behalen streefdoelen in groep 8. Er is gekozen voor handelingsgericht en opbrengstgericht werken.

De volledige missie- en visietekst van KC Juliana is terug te vinden in de informatiegids op de website van het kindcentrum.

3. Passend onderwijs

Voor elk kind een passende plek, ook als het extra ondersteuning of extra aandacht nodig heeft. Dat is het uitgangspunt van passend onderwijs.

KC Juliana is een onderdeel van PIT. Bij PIT spreken we over passend onderwijs en passende kinderopvang. Door opvang en onderwijs te combineren en als één team vanuit één visie te werken, kunnen we met al onze activiteiten optimaal aansluiten op de ontwikkelingsfasen en behoeften van uw kind. We gaan uit van de mogelijkheden en houden rekening met de belemmerende factoren van uw kind als het gaat om het leerproces.

Sinds 1 augustus 2014 hebben kindcentra zorgplicht. Dit houdt in dat zij verplicht worden een passende onderwijsplek te bieden aan leerlingen die zich aanmelden bij een van de scholen en/of kindcentra van het samenwerkingsverband. Een passende onderwijsplek kan zijn op het KC waar het kind wordt aangemeld, maar ook op een ander kindcentrum (of speciaal (basis)onderwijs) dat beter kan inspelen op de ondersteuning die het kind nodig heeft.

Kindcentrum ondersteuningsprofiel (KOP)

Om duidelijk te maken welke ondersteuning een kindcentrum kan bieden, hebben alle kindcentra in Nederland een kindcentrum ondersteuningsprofiel (KOP) opgesteld. Daarin leest u welke ondersteuning er geboden kan worden op dat specifieke kindcentrum. Op basis van dit KOP kan een basisschool of KC aangeven een leerling niet te kunnen plaatsen omdat ze deze leerling niet de goede zorg kunnen bieden.

Om tot een goede afweging te komen, doorloopt het KC een procedure. Deze procedure is op te vragen op het kindcentrum.

Een samenvatting van het KOP van KC Juliana staat beschreven op de website; informatiegids-onderwijs-ondersteuningsprofiel KC Juliana.

4. 1-zorgroute: de basisondersteuning

Om passend onderwijs vorm te geven wordt er binnen de kindcentra van PIT, en dus ook op KC Juliana gewerkt volgens de eenduidige zorgroute. Het groepsniveau, het schoolniveau en het bovenscholniveau worden logisch aan elkaar gekoppeld. Hierbij staat steeds centraal; wat heeft de leerling nodig om het beoogde einddoel te kunnen halen. In de praktijk spreken we over OpbrengstGerichtWerken (OGW) en HandelingsGerichtWerken (HGW). Een combinatie van beide manieren maakt het onderwijs op korte en lange termijn effectiever.

Met de eenduidige zorgroute wordt op groep-, school- en bovenscholniveau het onderwijs passend gemaakt aan de onderwijsbehoeften van alle leerlingen. De kern van de eenduidige zorgroute is de cyclus van handelingsgericht werken met groepsplannen. Hierin is proactief handelen het uitgangspunt. Ook op KC Juliana werken we volgens de uitgangspunten van OGW binnen de cyclus van HGW.

Het centrale uitgangspunt bij eenduidige zorgroute is het denken en handelen vanuit onderwijsbehoeften. Een onderwijsbehoefte is dat wat een leerling nodig heeft om het volgende doel en uiteindelijk het einddoel te bereiken. Het denken vanuit achterstanden en problemen maakt plaats voor pedagogisch optimisme: kijken naar kansen.

In de groep werken de leerkrachten met groepsoverzichten en groepsplannen. Individuele handelingsplannen worden incidenteel opgesteld. Werken met groepsplannen betekent dat alle leerlingen aandacht verdienen, niet alleen de opvallende kinderen. Op schoolniveau betekent het dat

de leerkracht/intern begeleider groepsbesprekingen organiseert en dat er een duidelijke lijn is naar de leerlingbespreking en/of het multidisciplinaire overleg.

De eenduidige zorgroute houdt ook in dat er aansluiting is op de diensten en producten van externe hulpverleningsinstellingen, zoals jeugdzorg en schoolmaatschappelijk werk, op het onderwijs. De eenduidige zorgroute anticipeert hiermee op de onderwijs- en zorgarrangementen binnen het kader van passend onderwijs.

Opbrengstgericht werken

Begin bij het einde. Dat is OGW in een notendop. Vanuit de einddoelen, datgene wat de leerlingen moeten kennen en kunnen om een goede overstap naar het voortgezet onderwijs te maken, zijn voor elk leerjaar doelen gesteld. Daarbij is omschreven wat je verwacht van de opbrengsten. De leerkracht werkt planmatig en systematisch aan de te behalen doelen. Door het steeds kritisch analyseren van het onderwijsproces en de resultaten stemt de leerkracht zijn/haar onderwijs steeds optimaler af op de groep. De leerkracht stelt doelen voor de les en bedenkt op welke manier hij dit gaat aanbieden. Hierbij baseert hij zich op de groepskenmerken en op resultaten van de voorgaande jaren. Hij analyseert de opbrengsten en bepaalt dan weer opnieuw de doelen en de werkwijze. Op deze manier maakt de leerkracht steeds beredeneerde keuzes en ontstaat er een kwaliteitscyclus in het les geven.

Handelingsgericht werken

Vanuit de planmatige cyclus kijk je niet alleen naar de te behalen doelen (OGW), maar vooral ook naar de onderwijsbehoefte van individuele leerlingen. De leerkracht sluit met zijn handelen zoveel mogelijk aan bij de onderwijsbehoefte van de leerlingen om op die manier de gestelde leerdoelen te halen. Hierbij staat centraal wat deze groep/deze leerling nodig heeft om de doelen te kunnen behalen.

Op KC Juliana wordt gewerkt volgens de uitgangspunten van HGW:

- Doelgericht werken: doelen formuleren en opbrengsten analyseren
- Ondersteuningsbehoeften: wat heeft deze leerling/groep nodig om een bepaald doel te behalen?
- Wisselwerking; onderwijs en opvoeding afstemming op de behoeften van de leerlingen.
- Positieve aspecten van leerling, groep, leerkracht, team en ouders worden benut om doelen te behalen.
- Leerkracht, leerling en ouders werken constructief samen met elkaar
- Een schoolse en bovenschoolse zorgstructuur, waarbij zoveel mogelijk recht gedaan wordt aan het omgaan met verschillen.
- Systematiek en transparantie: we doen wat we zeggen en we zeggen wat we doen. Overzichten en plannen zijn hierbij ondersteunend.

De cyclus wordt per vak- of vormingsgebied tenminste 2 keer per schooljaar doorlopen en resulteert in een groepsplan. De cyclus bevat 6 vaste stappen.

De eerste stap is het verzamelen van gegevens. Dit kunnen methode gebonden of niet- methode-gebonden toetsen zijn. Of observaties, informatie uit gesprekken met leerlingen of analyses van gemaakt werk. Aan het begin van het jaar is er met ouders een kennismakingsgesprek met als doel de ouders aan het woord te laten over hun kind, zodat we de kinderen nog beter kunnen begrijpen.

Als tweede stap selecteert de leerkracht op basis van deze gegevens welke leerlingen specifieke onderwijsbehoeften hebben.

Als derde stap benoemt de leerkracht wat de leerling nodig heeft om zich optimaal te kunnen ontwikkelen (de onderwijsbehoeften).

De vierde stap is het clusteren van leerlingen met gelijke onderwijsbehoeften. Hierdoor ontstaan er subgroepen. Ook één leerling kan een subgroep zijn. Bij het bepalen van de onderwijsaanpak per subgroep wordt een afweging gemaakt tussen de onderwijsbehoeften en de mogelijkheden in de praktijk. Ten slotte, in stap vijf, stelt de leerkracht het groepsplan op. Dit beslaat een afgesproken periode. Elke leerling heeft binnen het werken met het groepsplan een plaats. Bij de uitvoering van het groepsplan, worden nieuwe gegevens verzameld die de basis zijn voor de volgende cyclus.

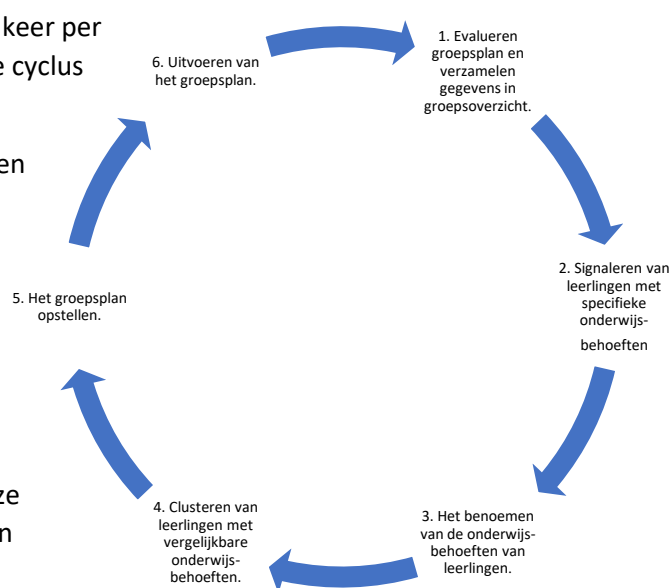
De hierboven omschreven cyclus wordt tweemaal per jaar doorlopen. De eerste periode loopt tot aan eind februari en de tweede periode loopt tot aan het eind van het schooljaar. Aan het eind van elke periode worden de leerlingen getoetst met methode onafhankelijke toetsen. Hiervoor gebruiken we landelijk genormeerde CITO toetsen. Deze toetsweken zijn in januari/februari en in mei/juni. Hierin worden leerlingen vergeleken met wat een gemiddelde leerling in Nederland op een bepaalde leeftijd moet kunnen.

Het vertrekpunt van zowel OGW en HGW is het cyclisch, planmatige werken vanuit de PDCA cyclus (plan, do, check, act) waarbij het onderscheid gemaakt wordt tussen het

- 'wat' (OGW), door observaties, methode gebonden en niet methode gebonden toetsen, sociogrammen e.d. verzamel je als leerkracht data en je analyseert deze.
- 'hoe' (HGW), die analyses en conclusies gaan renderen wanneer je je afvraagt wat die gegevens nu precies zeggen over je groep. Die analyse koppel je aan je pedagogische en didactische aanpak in de klas en je stemt je handelen in de klas hierop af.

Groepsoverzichten

Om goed zicht te hebben op de individuele leerling verzamelt de leerkracht relevante gegevens van de leerlingen die van invloed zijn op de ontwikkeling van de leerlingen. Deze worden beschreven op het groepsoverzicht. Op het groepsoverzicht staat vooral beschreven wat juist sterke kanten van de leerling zijn en wat meehelpt bij zijn ontwikkeling (stimulerende factoren), maar ook wat juist

tegenwerkt bij zijn ontwikkeling (belemmerende factoren). Vanuit deze gegevens wordt daarna beschreven wat deze leerling nodig heeft om zich weer verder te kunnen ontwikkelen (onderwijsbehoeften).

Elke leerkracht werkt aan het begin van een periode de groepsoverzichten bij. De ondersteuningsbehoeften vanuit het groepsoverzicht worden gebruikt bij het maken van het groepsplan, de overdracht naar de volgende groep en vormen de basis voor eventuele besprekingen over de betreffende leerling. Voor elke groep worden er overzichten gemaakt voor: algemene gegevens, rekenen, spelling, begrijpend lezen en technisch lezen.

Soms is het moeilijk om goed zicht op de leerling te krijgen en stagneert de ontwikkeling van de leerling. De leerling profiteert dan onvoldoende van het groepsaanbod en er zijn zorgen over de ontwikkeling. Deze leerling wordt dan, na overleg met ouders, verder besproken tijdens de leerlingbespreking.

Onderwijsbehoeften vertellen wat een leerling nodig heeft om onderwijsdoelen te kunnen bereiken. De groepsdoelen zijn zoveel mogelijk dezelfde, maar de manier waarop kinderen deze doelen behalen kan verschillen. Denk bijvoorbeeld aan herhaalde instructie, aan extra leertijd, gebruik van materialen, extra pedagogische ondersteuning betreffende concentratie/gedrag/zelfstandigheid of aan uitdaging. Wat de kenmerken van een leerling ook zijn, er zijn voor hem altijd doelen te stellen en er zijn altijd onderwijsbehoeften te benoemen.

Wat heeft de leerling nodig om zich zo optimaal mogelijk te kunnen ontwikkelen? Dit is de centrale vraag die je je hierbij moet stellen. Met welke ondersteuning en instructie kan het kind verder. Voor het formuleren van de onderwijsbehoeften gebruikt de leerkracht de volgende hulpzinnen:

- Dit kind heeft instructie nodig dat.....
- Dit kind heeft opdrachten nodig die....
- Dit kind heeft leeractiviteiten nodigen die...
- Dit kind heeft feedback nodig dat...
- Dit kind heeft een leerkracht nodig die...
- Dit kind heeft groepsleden nodig die...

Het gaat hierbij om concreet beschreven maatregelen in gewenst onderwijsaanbod ten behoeve van het kind; organisatorische, didactische en/of pedagogische maatregelen. De leerkracht beschrijft dit in het groepsoverzicht en past 2x per jaar het groepsoverzicht aan zodat er alleen relevante gegevens in staan die betrekking hebben op de ontwikkeling van de leerling.

Bij het benoemen van de onderwijsbehoeften maakt de leerkracht gebruik van de volgende informatie:

- Analyses van de resultaten van de toetsen die de leerling gemaakt heeft.
- Analyses van het werk van de leerlingen tijdens de les.
- Gerichte observaties om zicht te krijgen op:
 - het gedrag en de prestaties van de leerling.
 - de interactie tussen het gedrag, het kind en instructie en begeleiding van de leerkracht
 - het gedrag en de interactie in de groep.
- Gesprekjes met de leerling om zicht te krijgen op:
 - wat het kind goed vindt gaan en wat het kind minder goed vindt gaan en waarom.
 - wat het kind wil leren.

- hoe het kind school, leren en de resultaten beleeft.
- waar het kind begeleiding en hulp bij nodig heeft.
- Informatie van de ouders, bijvoorbeeld: wat thuis goed of minder goed gaat, welke suggesties de ouders hebben, welke aanpak effectief of minder effectief is.

Het groepsoverzicht zit in de groepsmap in elke groep. Vanaf onderwijsjaar 2019-2020 willen wij gaan werken met de groepsoverzichten in Leeruniek.

Groepsplannen

Het groepsplan is het werkdocument voor de leerkracht. In het groepsplan worden de doelen vanuit de leerlijn geformuleerd die voor de leerlingen worden nagestreefd (opbrengsten). De doelen voor de Cito opbrengsten worden aangeleverd door de intern begeleider en directeur. Daarnaast worden ook de doelen van de methode nagestreefd.

De leraar omschrijft met welke materialen, middelen en leerstof hij/zij dat gaat doen en hoe dat er organisatorisch uitziet. Het groepsplan beschrijft het werken op 3 niveaus, dit zijn de basisarrangementen.

Bij de evaluatie en tijdens de besprekingen wordt bekeken of de gestelde doelen bereikt zijn, de geplande activiteiten afgerond en of de leerlingen geprofiteerd hebben van het onderwijsaanbod en aanpak. Ook reflecteert de leraar op het eigen handelen in het licht van de ondersteuningsbehoefte van de leerlingen/groep. In het groepsplan wordt de evaluatie opgenomen. Dan volgt een nieuwe planperiode, waarin de evaluatie gegevens weer meegenomen worden in de nieuwe periode en er weer nieuwe doelen gesteld worden passend bij de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling.

De groepsplannen worden digitaal bewaard en zijn ook opgenomen in de groepsmap in elke groep. Vanaf onderwijsjaar 2019-2020 willen wij gaan werken met groepsplannen in Leeruniek.

Groepsbesprekingen

De groepsbesprekingen vinden plaats volgens de planning op de ondersteuningskalender. Aan het begin van het jaar en aan het eind van elke periode is er een groepsbespreking. In deze bespreking staan de groepsoverzichten en de groepsplannen centraal. Er zijn minimaal 2 groepsbesprekingen per jaar.

De besprekingen vinden plaats tussen de groepsleerkracht(en) en de intern begeleider. De leerkracht bereidt de bespreking voor door voor zichzelf een evaluatie te maken van het groepsplan. Het hele groepsgebeuren wordt besproken. Accenten kunnen per bespreking verschillen, omdat de bespreking zich vooral toespitst op dat waar de leerkracht vragen over heeft. Individuele leerlingen worden niet besproken. Alleen de afweging of een leerling in het juiste arrangement geplaatst is, kan aan de orde komen.

In de groepsbespreking van oktober komen de volgende punten aan de orde:

- De groepssfeer
- De groepsplannen en groepsoverzichten
- Opvallende kinderen (evt. aanmelden voor leerlingbespreking)

In de groepsbespreking van februari en juni worden de volgende zaken besproken:

- De resultaten van de toetsen en de vorderingen van de leerlingen
- Evaluatie van de groepsplannen
- Evaluatie van het onderwijsleerproces en het leerkracht handelen
- Opvallende kinderen
- De nieuwe groepsplannen

De volgende onderwerpen komen tijdens de bespreking aan de orde:

- Evaluatie vorige periode
- Zijn de geplande activiteiten (voor hele groep, subgroepen en/of individuele leerlingen) afgerond? Zo nee, wat is hiervan de oorzaak?
- Zijn de gestelde doelen bereikt? Zo nee, wat is hiervan de oorzaak? Schoot het aanbod tekort? Waren doelen te hoog (of te laag) gegrepen?
- Hebben de leerlingen geprofiteerd van het aanbod/aanpak? Zo ja, wordt deze voortgezet of afgebouwd? Zo nee, welke aanpassingen zijn de komende periode in het aanbod/aanpak nodig?
- Aandachtspunten voor de hele groep
- Wat zijn de komende periode op basis van de verzamelde gegevens in het groepsoverzicht aandachtspunten voor de hele groep?

Signalering kinderen die de komende periode extra aandacht nodig hebben

- Welke kinderen zijn gesignaleerd;
- Bij welke leerlingen moeten de onderwijsbehoeften nader ingevuld of aangescherpt worden;
- Wat is precies de vraag van dit kind?
- Bij welke kinderen is verder handelingsgericht onderzoek nodig om de onderwijsbehoeften te benoemen?

Clustering van leerlingen

- Leren zo de kinderen optimaal van en met elkaar?
- Is de clustering haalbaar qua klassenmanagement?
- Welke maatregelen zijn in het klassenmanagement nodig?

Aanmelding leerlingbespreking

- Welke leerlingen komen eventueel in aanmerking voor aanmelding van de leerlingenbespreking.

Leerling besprekingen

N.a.v. de groepsbespreking vindt de leerlingbespreking plaats. Hier worden individuele leerlingen besproken.

Tijdens de groepsbespreking is het niet altijd eenvoudig om inzicht te krijgen in de specifieke onderwijsbehoeften van een kind. Er is sprake van een complexe situatie, bijvoorbeeld als een leerling herhaald onvoldoende profiteert van het groepsplan, als de leerkracht een structureel “werkprobleem” heeft of als er bij de leerling aanwijzingen zijn voor een ernstige problematiek of stoornis. In dergelijke gevallen wordt de leerling vanuit de groepsbespreking aangemeld voor de leerlingbespreking. Tijdens deze bespreking worden ook de leerlingen met een individueel plan

besproken. Er worden afspraken gemaakt om voor de leerlingbespreking uit te zoeken wat nodig is om te weten tijdens de leerlingbespreking.

- Wat is de hulpvraag/ondersteuningsvraag voor de leerlingbespreking.
- Onder welke categorie valt de hulpvraag (sociaal-emotioneel, werkhouding, didactisch).
- Wat moet kan er al uitgezocht worden voor de leerlingbespreking en door wie.
- Is er hulp van interne deskundige nodig (zo ja, wie). Deze wordt uitgenodigd voor (gedeelte van) de leerlingbespreking.
- Wat zijn de mogelijkheden van de leerling en welke daarbij stimulerende en belemmerende factoren spelen hierbij een rol.

Gesprekken met ouders

De ontwikkeling van een kind is het gezamenlijk belang van zowel ouders als het kindcentrum. Daarom is het belangrijk dat beide nauw zijn betrokken. Samen bereik je immers meer dan alleen. Het belang van beide partijen is gelijk, de invulling en de verantwoordelijkheid is anders. Als kindcentrum zijn wij verantwoordelijk voor het onderwijs, ouders daarentegen zijn verantwoordelijk voor de opvoeding. De samenwerking tussen ouders en leerkrachten is enorm belangrijk. De samenwerking tussen ouders en leerkrachten is enorm belangrijk. Vanuit de dynamische driehoek is het goed weer te geven:

De verbindingslijnen zijn de communicatielijnen, de ruimte binnen deze driehoek symboliseert de groeiruimte van het kind. Wanneer de lijnen gesloten zijn en er dus een goede communicatie is, kan een kind zich optimaal ontwikkelen. Zodra die communicatielijnen onderbroken zijn, is de groeiruimte opengebroken en is het voor een kind onoverzichtelijk en onveilig. Het is zaak met alle betrokkenen de driehoek gesloten te houden.

Er zijn verschillende contactmomenten voor alle ouders tijdens het onderwijsjaar; Tijdens de startavond kunnen ouders kennis maken met de leerkracht en met andere ouders van de kinderen uit de groep. Ouders worden geïnformeerd over de werkwijze in de groep en krijgen een uitleg over de materialen en methoden die het kindcentrum gebruikt.

In de eerste drie weken van het onderwijsjaar worden alle ouders uitgenodigd voor een kennismakinggesprek. In dit gesprek wordt aan ouders gevraagd zo veel mogelijk te vertellen over het kind. Want naast de warme overdracht van de leerkracht die het jaar daarvoor de leerling in de groep heeft gehad willen de nieuwe leerkrachten weten van de ouders waar we zo goed mogelijk aan kunnen sluiten bij de onderwijsbehoeften van het kind.

Halerwege het jaar ontvangt de leerling een rapport. Alle ouders worden uitgenodigd om het rapport en de ontwikkelingen te bespreken.

Wanneer ouders of wanneer de leerkracht behoefte heeft om de vorderingen/ ontwikkeling van de leerling te bespreken kunnen er tussentijds ook gesprekken plaatsvinden.

Wanneer de leerling extra ondersteuning krijgt, of wanneer er veranderingen in het onderwijsaanbod zijn dan zullen ouders hiervan op de hoogte worden gesteld. De intern begeleider zal dan bij deze gesprekken aanwezig zijn.

5. Zicht op de ontwikkeling

In de cyclus van het onderwijsaanbod hebben we zicht op de ontwikkeling van de leerlingen. In de loop van het onderwijsjaar zijn er meerdere momenten van zorg, toetsing, besprekingen enzovoort vastgelegd. Op het KC maken we gebruik van een ondersteuningskalender. Deze is opgenomen in onze digitale agenda. De kalender wordt beheerd door de IB. Voor alle beroepskrachten op de Juliana is de kalender zichtbaar en wordt er vanuit deze kalender gewerkt.

Groep 1 – 2

In elke groep wordt gewerkt middels bepaalde volg- en/of toetsinstrumenten. Omdat de ontwikkeling van leerlingen bij peuters en in de groepen 1 en 2 anders verloopt dan in de hogere groepen, hebben we hier een onderscheid gemaakt.

Op termijn zal ook de zicht op ontwikkeling bij peuters beschreven worden in het integraal ondersteuningsplan van het hele kindcentrum.

Ontwikkelingsvolgmodel voor jonge kinderen – OVM

In de kleutergroep wordt de ontwikkeling van de kinderen geregistreerd in het ontwikkelingsvolgmodel van Memelink. Dit is een observatiesysteem waarin allerlei aspecten van de kinderlijke ontwikkeling in de vorm van ontwikkelingslijnen met ontwikkelingsfasen per halfjaar zijn uitgewerkt. Het instrument wordt gebruikt in de dagelijkse opvang en onderwijsleersituaties bij verschillende activiteiten en in gevarieerde situaties.

Er wordt, middels het invullen van de leerlijnen, in kaart gebracht waar de kleuter in zijn/haar ontwikkeling is. Maar tegelijkertijd worden vanuit deze leerlijnen ook tussendoelen gesteld voor de komende periode (op korte termijn) vastgesteld om zo de einddoelen op lange termijn te kunnen halen. Op deze manier wordt de ontwikkeling van de leerling nauwlettend gevolgd en maakt de leerkracht op planmatige manier beredeneerde keuzes. De onderwijs- doelen worden in de themaplanning omgezet in speelse, leerzame activiteiten binnen de kleutergroepen.

Het Ontwikkelingsvolgmodel voor de jonge kinderen is gericht op de volgende domeinen:

- Basale ontwikkeling
- Speel- en werkgedrag
- (Sensu)motorische ontwikkeling
- Zintuigelijke ontwikkeling
- Spraak-, taal(denk)ontwikkeling
- Wereldverkenning
- Symboolverkenning

Voor elk kind wordt het OVM 2x per jaar ingevuld. Deze gegevens worden, samen met de gegevens van toetsen, gebruikt om de doelen voor de nieuwe periode te plannen. Deze gegevens bij elkaar geven een goed beeld van de ontwikkeling van de leerling en worden tijdens de ouderavonden met de ouders besproken.

Verwachtingskaart

Voor het volgen van de leerlingen wordt gebruik gemaakt van het boek BOSOS Kleuterzorg van Harry Janssen. In november gaat de leerkracht al zijn leerlingen van groep 2 langslopen met de vraag hoe hij denkt dat de leerling volgend jaar zal functioneren in groep 3. Hij spreekt een verwachting uit die gebaseerd is op de observaties en de gegevens vanuit OVM. En plaats de leerling aan de hand van deze gegevens in een categorie.

Categorie 0: geen zorgen

De leerling zal zonder zorgen naar groep 3 gaan.

Categorie 1: een beetje zorgen

De leerling heeft nog wel wat problemen maar de leerkracht verwacht wel dat hij naar groep 3 gaat. De zwakkere punten worden genoteerd. Bij de volgende observaties worden die zwakkere punten goed geanalyseerd.

Categorie 2.1: grote zorgen op de cognitieve ontwikkeling en werkhouding

De prestaties van de leerling zijn nog niet goed. De leerling voldoet nog lang niet aan de normen van begin groep 3. De leerkracht schrijft de reden voor zorg ook op de verwachtingskaart. De zwakke werkhouding wordt hier niet geweten aan een gedragsprobleem maar als een gevolg van zijn zwakkere prestaties.

Categorie 2.2 grote zorgen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en werkhouding.

De leerkracht verwacht dat de leerling door zijn gedrag en/of werkhouding in de problemen zal komen in groep 3. De leerkracht beschrijft op de kaart in het kort waarom hij zich zorgen maakt.

Categorie 3: zeker niet naar groep 3

De prestaties en/of gedrag en werkhouding zijn zo achter dat deze leerling absoluut niet naar groep 3 kan. Er met dan wel goed uitgezocht worden wat daarvan de oorzaak is en of er volgend jaar wel een perspectief is voor groep 3.

De verwachtingskaart wordt door de leerkracht besproken met de intern begeleider. Samen wordt een eventueel zorgtraject vastgesteld. (Hierbij wordt het boek Bosos Kleuterzorg als leidraad gebruikt.) Drie keer in het onderwijsjaar wordt de verwachtingskaart met de eventuele interventies met de intern begeleider besproken. De data hiervan zijn opgenomen in de ondersteuningskalender.

Februariescreening

Deze screening wordt in februari afgenomen bij leerlingen die zeker naar groep 3 gaan om te zien of de leerling aan de eendoelen van groep 2 voldoet.

De korte februariescreening kan op drie manieren worden ingezet:

1. Screening voor de goede leerlingen: Het doel is te kijken of bij de leerlingen nog (kleine) hiaten zijn in de ontwikkeling naar de leerstof van groep 3 toe. De screening is kort en snel af te nemen.
2. Toets voor de leerlingen bij wie twijfel is over de overgang naar groep 3. De leerkracht kan dan in actie komen en gericht werken aan de nog ontbrekende voorwaarden.
3. Kort onderzoek voor leerlingen in groep 3, bij wie het begin van het aanvankelijk leerproces tegenvalt.

De korte februariescreening bestaat uit 8 subtests die betrekking hebben op het aanvankelijk lees- en spellingproces en het aanvankelijk rekenproces. Subtest 9 bestaat uit 8 onderdelen die betrekking hebben op de taal die bij de instructie in groep 3 eigenlijk voorondersteld wordt.

De scores van de leerlingen komen op een groepsoverzicht te staan. Leerlingen die opvallen worden besproken met de intern begeleider. Voor deze leerlingen worden korte plannen gemaakt die mee worden genomen in het groepsplan en in de dagplanning. Ouders worden hierbij betrokken.

Leervoorwaardenonderzoek (BOSOS)

Na de afname van de februari screening kan er plan zijn opgesteld. De leerkracht voert dit plan een aantal weken uit. Wanneer er geen vooruitgang blijkt te zijn na de interventieperiode kan worden besloten een leervoorwaardenonderzoek af te nemen bij de leerling. Wanneer aan het eind van groep 2 een “beetje” zorgen liggen op cognitief gebied dan kan een leervoorwaardenonderzoek zinvol zijn. Deze leervoorwaardenonderzoek wordt bij voorkeur afgenomen door de leerkracht. Hij kent de leerling het beste en de leerling kent de leerkracht goed.

Zie Bosos Leervoorwaardenonderzoek Harry Janssen voor verdiepende uitleg.

DHH Quicksscan

Bij de intake van nieuwe leerlingen wordt met ouders besproken of zij het vermoeden hebben dat hun kind meerbegaafd zou kunnen zijn. Om te voorkomen dat we leerlingen over het hoofd zien (onderpresteerders), wordt bij de leerlingen van groep 1 standaard de quickscan in het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafden (DHH) afgenomen binnen 6 weken nadat ze op school gestart zijn. Kinderen die hier uitspringen worden verder besproken met de intern begeleider. Vanaf onderwijsjaar 2019-2020 willen wij de Digitaal handelingsprotocol hoogbegaafdheid gaan implementeren in alle groepen.

Zie beleidsplan leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong

Groep 3 – 8

In de groepen 3 t/m 8 wordt systematisch getoetst en geobserveerd met behulp van toetsen en observatielijsten.

Methodegebonden toetsen

De leerkracht neemt deze toetsen af na een periode van leerstofaanbod uit de methode (spelling, rekenen, begrijpend lezen). Ze volgen daarbij de instructies en de normering uit de handleiding. Na analyse bekijkt de leerkracht of het aanbod nog passend is en maakt waar nodig aanpassingen. Een methodegebonden toets meet of de leerlingen het onderwijsaanbod van de periode zich eigen heeft gemaakt. De resultaten van de toetsen worden in ParnasSys ingevoerd. De analyses worden bijgehouden op de groepsplannen, de acties die hierop volgen worden meegenomen in de dagplanning.

Cito

Tweemaal per schooljaar, tijdens de hoofdmeting in januari en juni, worden de niet-methodegebonden toetsen van Cito afgenomen. Ze zijn landelijk genormeerd en geven weer of de leerling voldoet aan het gemiddelde Nederlandse niveau voor het geldende leerjaar. De uitkomsten van de toetsen worden vertaald naar Niveauwaarden deze NW “meten” de vorderingen van de leerling. KC Juliana heeft haar schoolstandaard, het niveau dat de school met elke groep wil behalen, beschreven in niveauwaarden. De toets gegevens worden dan ook gebruikt om op schoolniveau de opbrengsten en kwaliteit van het onderwijs te monitoren. De intern begeleider en directeur stellen , in samenspraak met het team, de ambitiedoelen op voor het komend half jaar. Deze ambitiedoelen worden opgenomen in de groepsplannen.

De uitslagen van de Cito toetsen worden op drie niveaus geanalyseerd :

- Op schoolniveau door de intern begeleider en directeur. Aan het begin van het onderwijsjaar bekijken we de eindresultaten van voorgaand schooljaar. Wat gaat goed, waar liggen verbeterpunten, welk punt kiezen we schoolbreed om aan te pakken en hoe gaan we dat doen?
- Op groepsniveau door de leerkracht op het groepsplan. Deze wordt tijdens de groepsbesprekingen besproken met de intern begeleider.
- Op leerling niveau door de leerkracht op de groepsoverzichten. De intern begeleider houdt daarnaast een document bij waarin alle leerlingen in beeld worden gebracht die meer dan 0.6 in niveauwaarde zakken, en de leerlingen die tussen de 0 en 1 op niveauwaarde scoren.
- Deze leerlingen worden besproken in een leerlingbespreking.
- Aanpassingen op leerling- en op groepsniveau naar aanleiding van methodetoetsen/ Cito toetsen/leerling besprekingen e.d. zijn zichtbaar op de dag-weekplanning in de klas.
- De schoolanalyse is terug te vinden in het document Cito analyse op schoolniveau
- De analyse op groepsniveau is terug te vinden in de groepsplannen
- De analyse op leerlingniveau is terug te vinden in de groepsoverzichten.

De volgende Niet-methode gebonden toetsen worden afgenomen:

- Technisch lezen M3 -M8 3.0 (AVI en DMT)
- Rekenen en wiskunde M3-M8 3.0
- Spelling M3- M8 3.0
- Begrijpend lezen E3-M8 3.0
- Woordenschat toetsen M3-M8

Zie document KC Juliana afspraken Cito voor de afspraken die gemaakt zijn omtrent het maken en analyseren van de Cito.

Tussenanalyse

Naast de methode en niet-methodetoetsen worden de leerlingen ook tussentijds gevolgd met de volgende meetinstrumenten:

Technisch lezen: In oktober en april worden bij de leerlingen die onder niveau scoren met lezen en waarbij er interventies zijn gepleegd op DMT getoetst om de ontwikkeling te meten. Op dit moment is het afnemen van een AVI toets een optie. *Zie toets procedure technisch lezen.*

Rekenen: Aan het begin (gr4-8) en in het midden (gr3-8) van het onderwijsjaar wordt de TempoTest Rekenen (TTR) van Drs. Teije de Vos bij alle leerlingen afgenomen. Met deze Tempotest stel je de automatiseringsgraad van optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen vast. De analyses hiervan worden meegenomen in het groepsplan bij de evaluatie. Eventuele interventies worden ook in het groepsplan opgenomen.

Spelling: In november en mei worden bij de leerlingen die uitvallen op de Cito spelling het PI dictee afgenomen onder begeleiding van de intern begeleider. Hiaten worden in kaart gebracht en in het groepsplan / groepsoverzicht verwerkt. Eventuele interventies worden in het groepsplan opgenomen.

Sociaal emotionele veiligheid en ontwikkeling: De sociaal emotionele vaardigheden worden op KC Juliana aangeleerd door het volgen van het programma De Vreedzame School. Een sociaal emotionele methode van peuters t/m groep 8 waarin de doelen voor de burgerschapsvorming geïntegreerd zijn. Doelstelling is om door het gebruik van deze methode leerlingen te ondersteunen

in hun sociaal emotionele ontwikkeling. Daarnaast willen we met elkaar een schoolklimaat ontwikkelen waarbij alle leerlingen, medewerkers en bezoekers zich veilig voelen. Elk jaar wordt de veiligheid gemeten middels de veiligheidsmeter.

ZIEN!

Naast deze methode hebben we op het gebied van het sociaal emotionele leerlingvolgsysteem de methode ZIEN!. ZIEN! is een pedagogisch digitaal leerlingvolgsysteem dat de sociale competenties en de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen in kaart brengt en dat concrete handelingsadviezen geeft. Het is gericht op de cyclus van handelingsgericht werken. Het geeft ondersteuning en informatie van de fase van het signaleren tot en met de fase van het handelen.

Het is mogelijk om zowel uitspraken te doen over het niveau van de individuele leerling als het niveau van de groep. De uitkomsten van ZIEN geven informatie over het welbevinden en betrokkenheid en de vaardigheden sociaal initiatief, sociale flexibiliteit, sociale autonomie, impulsbeheersing en inlevingsvermogen van de leerling en van de groep. ZIEN! wordt 1 keer per jaar ingevuld door de leerkrachten aan het begin van de tweede periode. De aandachtspunten die vanuit het leerlingvolgsysteem naar voren komen worden per leerling opgenomen in het groepsoverzicht. Binnen de expertgroep sociaal-emotionele ontwikkeling wordt een plan gemaakt hoe de gegevens worden gebruikt bij het inrichten van ons onderwijs.

Beleidsplan: Sociaal veiligheidsplan KC Juliana

DHH

Op KC Juliana wordt vanaf onderwijsjaar 2019-2020 gewerkt met het digitaal handelingsprotocol hoogbegaafdheid(DHH). Dit is een interactief instrument voor basisscholen voor de identificatie en begeleiding van begaafde leerlingen.

Het protocol bestaat uit vier modules:

- 1.Signalering**
- 2.Diagnostiek**
- 3.Leerlingenbegeleiding**
- 4.Evaluatie**

De quickscan is een screeningslijst speciaal ontwikkeld voor de groepsleerkracht.

Deze krijgt hiermee een groepsoverzicht, waarop wordt aangegeven voor welke leerlingen van zijn of haar groep het wenselijk lijkt om een dossier in het DHH aan te maken.

- Moment 1: Vanaf ongeveer zes weken na de instroom in groep 1 tot maximaal een half jaar na instroom.
 - Moment 2: Tweede helft groep 3 na de herfstsignalering
 - Moment 3: Tweede helft groep 5 na de Cito middenafname
- De quickscan in groep 3 en groep 5 wordt alleen inzet voor die leerlingen die nog niet eerder herkend zijn als begaafde leerling en waarvoor geen andere zorgaspecten al eerder herkend zijn (autisme, dyslexie, leerzwak et cetera).

De quickscan kan drie verschillende resultaten opleveren:

- 1.Er lijken op het eerste gezicht geen aanwijzingen te zijn dat onderzoek met het DHH raadzaam is.
- 2.Een advies om te beginnen met de module Signalering;
- 3.Een advies om module Signalering over te slaan en direct te beginnen in module Diagnostiek.

Zie beleidsplan (werkdocument) Beleidsplan kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong

Eindtoets leerlingen groep 8

Vanaf schooljaar 2014-2015 maken alle kinderen in groep 8 verplicht een eindtoets. KC Juliana gebruikt op dit moment de CITO eindtoets. De eindtoets bevestigt in de meeste gevallen het advies dat gegevens is door de school. Omdat de eindtoets een momentopname is, kan het zijn dat de uitslag van de toets afwijkend is van het advies van de school. Als dit het geval is, blijft het advies van de basisschool staan. Alleen als het advies van de eindtoets hoger is dan het advies van de school, kan het advies naar boven worden bijgesteld. Dit gebeurt altijd in overleg met ouders en de school voor voortgezet onderwijs.

Leerwegondersteuning in het VO (LWOO)

Het kan zijn dat een leerling op één of meer vakgebieden niet het niveau van groep 8 heeft behaald. De ontwikkeling van deze leerlingen is in voorgaande jaren al regelmatig besproken met ouders en er is vaak een intensief traject van extra begeleiding geweest. Er sprake van leerachterstanden en het kan zijn dat de leerling in aanmerking komt voor het *leerwegondersteunend onderwijs (lwoo)*.

Het drempelonderzoek wordt gebruikt om na te gaan hoever de leerling is in zijn ontwikkeling. Het gaat hier om de leerprestaties van de leerlingen op vier gebieden: technisch lezen, begrijpend lezen, spellen en inzichtelijk rekenen. De leerling moet voor een indicatie een bepaalde leerachterstand hebben op minimaal twee van de vier gebieden, minimaal één van de twee domeinen moet inzichtelijk rekenen of begrijpend lezen betreffen. Als de achterstanden te groot zijn voor de overstap naar het reguliere vmbo wordt de leerling doorverwezen naar de praktijkschool.

Het geven van een gedegen advies is een zorgvuldig proces waar veel partijen bij betrokken zijn. Voor het gehele verwijzingstraject verwijzen we naar ons PO/VO protocol.

6. zorgniveaus

In het continuüm van zorg wordt de zorg aan leerlingen en de daarbij behorende acties op 5 niveaus beschreven.

Niveau 1: Goed onderwijs binnen de groep door de leerkracht

De leerkracht is verantwoordelijk voor het geven van goed onderwijs in de groep. Onder goed onderwijs verstaan wij: het geven van onderwijs waarvan alle kinderen profiteren. De onderwijsdoelen behorend bij het betreffende leerjaar zijn sturend voor het onderwijsaanbod in de groep. De ondersteuningsbehoeften die van belang zijn voor de ontwikkeling van de leerlingen zijn genoteerd in het groepsoverzicht. Deze gegevens worden vertaald in het groepsplan. Centrale vraag: wat heeft de leerling nodig om zich maximaal te kunnen ontwikkelen en hoe zorgt de leerkracht hiervoor. Hierbij is het onderwijsleerproces van groot belang.

Het onderwijsleerproces bestaat uit:

Leerstofaanbod in leerlijnen en tussendoelen: de leerkracht moet kennis hebben welke leerstofdoelen een leerling moet beheersen om zich binnen zijn mogelijkheden te ontwikkelen.

Leertijd: hoeveel tijd heeft een leerling nodig om zich dingen eigen te maken. Het kan zijn dat de ene leerling het snel oppakt en dat een andere leerling veel tijd, instructie en oefening nodig heeft voordat hij het doel bereikt heeft. Binnen de les moet de leerkracht kunnen omgaan met deze verschillen. Binnen de lessen wordt gewerkt met een lesmodel (IGDI). Binnen dit model kan tegemoet gekomen worden aan onderlinge verschillen tussen leerlingen.

Effectieve leertijd is ook of de geplande onderwijstijd wel optimaal gebruikt wordt: We streven naar zo min mogelijk uitval van lessen, door leswisselingen efficiënt te plannen en op tijd met de lessen te beginnen.

Klassenmanagement: dit is de wijze waarop het reilen en zeilen in de groepen is georganiseerd. Welke regels zijn er binnen de groep, hoe heeft de leerkracht zijn les georganiseerd om de kinderen zoveel mogelijk in hun ondersteuningsbehoeften te voorzien. Hoe organiseert de leerkracht een zo maximaal mogelijke leeromgeving waar alle kinderen van profiteren.

Didactisch handelen: de leerkracht moet kennis hebben hoe de leerstof over te brengen op de leerlingen. Binnen een betekenisvolle, rijke leeromgeving leert een leerling beter.

Pedagogisch handelen: de leerlingen leren het best wanneer ze zich veilig en begrepen voelen en de omgeving de leerling uitdaagt om zich te ontwikkelen. Specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen op sociaal-pedagogisch gebied zijn ook beschreven op het groepsoverzicht.

Schoolklimaat: de schoolcultuur is van invloed op alle activiteiten in het onderwijs. Het betreft de invloed van het gebouw en de omgeving tot en met de identiteit, houdingen en overtuigingen van mensen in de school. Het schoolklimaat loopt als een rode draad door de hele organisatie. Een gezond schoolklimaat is een klimaat waarin de leerlingen en de schoolmedewerkers zich prettig voelen en tot ontwikkeling komen.

Zie voor een inhoudelijk verdieping:

- *Beleidsplan spelling/rekenen/technisch lezen voor het basisaanbod*
- *Didactiek KC Juliana voor het didactisch handelen.*
- *Sociaal veiligheidsplan KC Juliana voor pedagogisch handelen en schoolklimaat.*

Niveau 2: Extra zorg binnen de groep door de leerkracht

Dit geldt voor:

Leerlingen die zich niet naar verwachting ontwikkelen; als de ontwikkeling achterblijft, wordt gekeken of deze leerling met intensivering van het onderwijs toch de gestelde doelen kan behalen. Dit kan ook door gebruik te maken van een specifieke onderwijsbehoefte van deze leerling. Deze leerlingen worden in het intensieve arrangement binnen het groepsplan geplaatst.

Leerlingen die zich boven verwachting ontwikkelen; dit zijn leerlingen die zich, met extra uitdagingen, boven de groepsdoelen ontwikkelen. Door het compacten van de lesstof en het geven van een kortere instructie, komt er tijd vrij om te werken aan verrijkingsstof, die kan bestaan uit verbreding of verdieping

Deze leerlingen worden in het verdiepte arrangement op het groepsplan geplaatst. Voor deze leerlingen wordt in het groepsplan beschreven op welke wijze de extra verdieping of intensivering ingezet wordt in de groep.

Zie voor een inhoudelijk verdieping:

- *Didactiek KC Juliana voor het didactisch handelen.*
- *Leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong*

Niveau 3: Specifieke interventie op school

Als de ontwikkeling van de leerling ondanks een intensief programma stagneert, wordt dit met ouders besproken en meldt de leerkracht deze leerling aan voor de leerlingbespreking met de intern begeleider.

Dit kan zijn op gebied van:

- Didactische ontwikkeling/leren
- Werkhouding/concentratie/motivatie
- Gedrag/ sociaal-emotionele ontwikkeling

Bij deze bespreking wordt gekeken naar mogelijke oorzaken, specifieke onderwijsbehoeften en op welke manier het onderwijs hierop beter afgestemd kan worden. De bespreking vindt plaats tussen leerkracht, ib-er, waar nodig kan een collega met expertise op dit gebied gevraagd worden om bij deze bespreking aanwezig te zijn. De interne begeleider neemt, indien nodig, een pedagogisch en/of didactisch onderzoek af en stelt op basis van de resultaten, samen met de leerkracht een plan op waarin nauwkeurig staat beschreven wat de onderwijsdoelen voor het kind zijn en welke maatregelen er worden genomen om deze doelen te bereiken. Ook een klassenobservatie kan worden ingezet of vragen wij advies aan specialisten op een ontwikkelingsvlak (te denken valt aan taalspecialist, rekenspecialist etc.)

Niveau 4: Doorverwijzing naar externe specialist

Als ondanks alle interventies binnen de school de ontwikkeling van de leerling stagneert en de school handelingsverlegen is of als er vragen zijn over de ontwikkeling van de leerling, wordt de leerling, na overleg met en toestemming van ouders, verder doorverwezen.

Adviezen aan ouders over externe hulp worden niet gedaan zonder overleg met de intern begeleider. Als de intern begeleider en de leerkracht het erover eens zijn dat hulp buiten de school gezocht moet worden, bespreekt de leerkracht dit met de ouders. Als zij toestemming geven zorgt de intern begeleider dat de benodigde formulieren in het bezit van de leerkracht komen. De leerkracht is er verantwoordelijk voor dat de ingevulde formulieren weer op tijd bij de intern begeleider terugkomen. De intern begeleider zorgt ervoor dat de formulieren bij de juiste instantie komen en coördineert de verdere stappen.

Voor het inschakelen van externe hulp zijn er diverse mogelijkheden:

- Aanmelden bij het ondersteuningsteam (OT smal/ OT breed)
- Leerlingen van groep 3 en 4 die niet tot lezen komen, kunnen aangemeld worden voor een leesarrangement
- Aanvragen reken-arrangement
- Aanvragen dyslexie-onderzoek
- Deze vormen van hulp worden aangevraagd bij het Samenwerkingsverband via de intern begeleider.
- Doorverwijzing voor een gericht onderzoek
- Aanmelden voor logopedie fysiotherapie gebeurt door ouders, evt. op advies van school
- Verwijzing naar Centrum voor Jeugd en Gezin, aanmelden kan door school en/of ouders; Als school betrokken is bij de aanmelding dan overleggen met de intern begeleider

Door de betrokkenen van bovengenoemde vormen van externe hulp, kan het advies worden gegeven voor nader onderzoek op een bepaald gebied of doorverwezen worden naar een bepaalde vorm van hulpverlening. Dit gebeurt in overleg met de intern begeleider.

Met de resultaten en adviezen van bovengenoemde hulpverlening gaat de school, binnen haar mogelijkheden, aan de slag.

Niveau 5: plaatsing op een school voor speciaal (basis)onderwijs

Het kan zijn dat het de school, ondanks alle inspanningen, niet lukt een leerling een passend aanbod te bieden en dat we genoodzaakt zijn een kind door te verwijzen naar een vorm van speciaal (basis)onderwijs.

7. Registeren en analyseren

ParnaSsys

Met het leerlingvolgsysteem ParnasSys wordt systematisch de ontwikkeling van alle leerlingen op alle leer- en ontwikkelingsdomeinen gevolgd, verzameld, geanalyseerd en geregistreerd. Deze gegevens worden gebruikt om het handelen op de leerlingen af te stemmen. De gegevens worden verzameld door het afnemen van methode gebonden en niet methode gebonden toetsen. Maar ook verslagen van onderzoeken, notities met betrekking tot bijzonderheden, oudercontacten dragen bij aan de nodige data. Contacten met ouders zoals de kennismakingsgesprekken, rapportgesprekken en tussentijdse afspraken die gemaakt worden, worden door de leerkracht, IB of directeur in ParnasSys gezet. Vanuit dit systeem worden gegevens over toets resultaten op leerling-, groeps-, school-, en stichtingsniveau gebruikt om de opbrengsten te wegen.

Leeruniek

Leeruniek is een centraal dashboard dat wordt ingezet om de zicht op de ontwikkeling van de leerling, de groep en de school als geheel goed in beeld te brengen. Leeruniek gebruikt hiervoor de data afkomstig vanuit ParnaSsys. Leeruniek verwerkt de data en brengt deze op een eenvoudige en zeer goed werkbaar manier in beeld. Ook wordt Leeruniek gebruikt voor het maken van Cito analyses op school-groep-leerling niveau. Vanaf onderwijsjaar 2019-2020 wordt het programma ook ingezet voor het maken van de groepsplannen en worden de onderwijsbehoeften van de leerlingen erin genoteerd.

Zie BeleidsOntwikkelSysteem van PIT kinderopvang & onderwijs (BOS) voor de implementatie van de groepsplannen in Leeruniek.

Analysen van de toetsgegevens

Twee keer per jaar wordt op het kindcentrum de Cito-toetsen afgenomen. Dit doen we om te kijken wat het niveau op dat moment van de kinderen is. Om een zuiver beeld te krijgen wat een kind wel/niet kan maken we gebruik van onafhankelijke toetsen. Cito is hierin de meest gangbare.

Om de scores en het niveau van de kinderen en de klas zo goed mogelijk te vergelijken is het belangrijk dat de toetsen allemaal op dezelfde manier worden afgenomen. Hier geldt dan uiteraard ook dat iedereen dezelfde afspraken hanteert. Cito is hier aan de ene kant duidelijk in, aan de andere kant is er ook ruimte om het schoolbreed te bepalen. Met elkaar is afgesproken dat we ons zoveel mogelijk houden

aan de voorschriften die Cito aangeeft. Dat betekent dat er in principe geen gebruik gemaakt mag worden van hulpmiddelen. De Cito scores worden geanalyseerd op school,-groeps,- en leerlingniveau. (Zie hoofdstuk 5; Zicht op ontwikkeling groep 3-8)

Zie beleidsplan : Afspraken Cito toetsen Kindcentrum Juliana

8. Zorgtrajecten na aanleiding van analyses

Kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong / hoogbegaafdheid

Als het vermoeden bestaat dat er bij een leerling sprake is van een ontwikkelingsvoorsprong, hoge intelligentie of (hoog)begaafdheid, wordt er, afhankelijk van de specifieke situatie, een aantal stappen gezet. Het gaat om leerlingen voor wie de verrijking in de groep niet voldoende effectief is. Deze leerlingen zijn al ingedeeld in het verdiepte arrangement binnen het vakgebied(en) waar het een voorsprong op heeft. Het digitaal handelingsprotocol hoogbegaafdheid (DHH) wordt bij deze leerlingen ingezet.

De quickscan van DHH wordt al preventief afgenomen in de groepen 1/3/5 (vanaf schooljaar 2019-2020) Aan de hand van deze gegevens wordt gekeken of verder onderzoek noodzakelijk is, of dat er over kan worden gegaan naar een plan van aanpak. Hierbij wordt de leerstof in de groep gecompact en wordt er verrijkt vanuit een aanbod uit de Levelbox.

Zie beleidsplan: leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong op KC Juliana.

Asterisk* groepsterisk* groep

Wanneer de leerling in groep 7 of 8 zit kan er worden besloten deze te laten deelnemen aan de Asterisk* groep. Om te bepalen of een leerling deel kan nemen aan de Asterisk* groep wordt het protocol van Stichting PIT gevolgd. Dit gaat in overleg met ouders, zij moeten toestemming geven voor deelname.

De deelname van een Asterisk*-leerling wordt na een aantal maanden geëvalueerd. De leerkracht van de Asterisk* groep bepaalt of een leerling in de groep blijft of niet. Asterisk* leerlingen krijgen één ochtend per week les in een vaste ruimte. De lessen worden gegeven door speciaal geschoolde leerkrachten die al ervaring hebben met lesgeven aan meer getalenteerde leerlingen. Voor de inhoud van de lessen wordt er een jaarplan gemaakt, waarin verschillende doelen het uitgangspunt zijn. We werken met diverse materialen en inspiratiebronnen, waarbij we aansluiten bij de behoeften van de individuele leerlingen en van de groep . Daarnaast werken we samen met Wetenschapsknooppunt Erasmus Universiteit Rotterdam, een netwerk voor wetenschap en onderzoekend leren in het onderwijs, gericht op kinderen van 8 tot 14 jaar. Er worden diverse vakken aangeboden, waaronder filosofie, economie, geneeskunde en psychologie.

Arrangementen

Kinderen kunnen uiteenlopende ondersteuningsbehoeften hebben die meer vragen dan de basisondersteuning die een school kan bieden. Het kindcentrum kan dan besluiten een arrangement aan te vragen. Dat kan bijvoorbeeld een arrangement zijn dat extra hulp biedt bij lezen of rekenen. Of een arrangement dat ondersteunt bij de sociaal emotionele ontwikkeling.

Het KC kan extra ondersteuning bij leer- en/of gedragsvragen direct inzetten vanuit de ontvangen gelden en deskundigheidsuren vanuit het samenwerkingsverband, maar kan ook specifieke reken- of leesarrangementen bij het samenwerkingsverband aanvragen.

Een arrangement wordt in samenspraak met ouders en intern begeleider aangevraagd in het ondersteuningsteam OT smal (*OT smal inhoudelijk; zie samenwerkingsverband*). Een minimale looptijd van een arrangement is een half jaar. De ambulante begeleider is betrokken bij de aanvraag en start van het arrangement, monitort de kwaliteit en de effectiviteit, en evalueert dit per half jaar met intern begeleider en ouders. De scholen hebben de beschikking over het vooraf vastgesteld budget voor personele ondersteuning. Wanneer een leerling een arrangement ontvangt wordt er door de intern begeleider een ontwikkelingsperspectief opgesteld.

Leesarrangement

Het LEESARRANGEMENT is een lichte vorm van extra ondersteuning op het terrein van de leesontwikkeling voor leerlingen in groep 3 en 4 van het primair onderwijs. Op het moment dat de vorderingen van een leerling op het gebied van de leesontwikkeling achterblijven bij zijn/haar leeftijdsgenoten kan de school in overleg met de ouder(s) / verzorger(s) besluiten tot aanmelding voor het LEESARRANGEMENT bij het: Expertise Centrum van het Samenwerkingsverband Drechtsteden Het LEESARRANGEMENT wordt bekostigd door het Samenwerkingsverband en uitgevoerd door een aantal zorgverleners.

Ons samenwerkingsverband is samen met de school en de zorgverlener tot de volgende afspraken gekomen:

- De intern begeleider van de school neemt voorafgaande aan de aanmelding contact op met ouder(s)/verzorger(s). In een gesprek wordt uitgelegd waarom het wenselijk is over te gaan tot extra leesondersteuning.
- De intern begeleider blijft het aanspreekpunt voor de ouders en zorgverlener. Hij/zij coördineert.
- De school levert via het Expertise Centrum de leesspecialist de benodigde documenten aan.
- Er vindt in principe wekelijks ondersteuning plaats, m.u.v. de vakantieperioden en onvoorziene omstandigheden.
- De behandeling vindt plaats buiten de groep in een 1-1 relatie of in een klein groepje van max. drie leerlingen.
- Een behandeling duurt telkens 45 minuten.
- De leesspecialist stelt een behandlungsplan op, waarbij ook de aanvullende leesmomenen in de groep en thuis een plek krijgen. Dit plan wordt door de intern begeleider van de school met de ouders besproken.
- Er is tussentijds contact (school en ouder) en er vindt na 16 weken een eindevaluatie plaats tussen de leesbegeleider en de interne begeleider en vervolgens tussen de interne begeleider en de ouders.
- Een verlenging met 16 weken behoort tot de mogelijkheden. De ouders ondertekenen een overeenkomst met de zorgverlener. Met deze overeenkomst verklaren de ouders zich akkoord met de behandelingen door de zorgverlener. Tevens verklaren zij een inspanning te zullen leveren in de vorm van huiswerkbegeleiding, bestaande uit minimaal drie momenten per week van telkens 10 minuten

Dyslexie

Het kan voorkomen dat ouders, de school en/of de leesspecialist kenmerken van dyslexie bij de leerling signaleert en dat er -na overleg- besloten wordt dat er nader onderzoek gedaan moet worden. Alle verwijzingen naar EED-zorg (Ernstige Enkelvoudige Dyslexie) worden vanaf 1 augustus 2016 door de het kindcentrum middels een kwaliteitsdossier ingediend bij het Samenwerkingsverband. Alle EED trajecten worden vervolgens getoetst door een EED-zorg specialist van het Samenwerkingsverband. Deze specialist zal nagaan of de juiste voorbereidende stappen zijn genomen en toetsen of het dossier volledig is en of doorverwijzing naar EED-zorg van toepassing is. De specialist van het Samenwerkingsverband stuurt de beoordeling en het dossier terug naar het kindcentrum. Bij een positieve beoordeling zet de school het dossier door naar de aanbieder van EED-zorg en kan de zorg starten.

Zie Dyslexieprotocol voor de procedure in de groepen.

Rekenarrangement

Wanneer er intensief een half jaar handelingsgericht gewerkt is vanuit de richtlijnen en materialen van de rekenmethode, de leerling in het intensieve groep geplaatst is in de groepsplan, maar er geen vooruitgang wordt geconstateerd, (nog steeds een E/ lage D score op Cito) dan kan er een rekenarrangement worden aangevraagd. Er heeft hieraan voorafgaand een PAB (preventieve ambulante begeleiding) rekenen aanvraag en PAB onderzoek plaatsgevonden.

De leerling wordt besproken in het ondersteuningsteam smal. Indien nodig wordt er vanuit het Diagnostisch meldpunt door de orthopedagoog nader onderzoek gedaan. Er kan voor een half jaar een arrangement op Maat voor rekenen aangevraagd worden. De PAB-er sluit aan bij de bespreking in het OT.

Zie [www.swv-drechtsteden.nl- downloads](http://www.swv-drechtsteden.nl/downloads) stappenplan naar Arrangement op Maat voor rekenen

Dyscalculie

Binnen onze organisatie hanteren we het Protocol Ernstige RekenWiskunde-Problemen en Dyscalculie (Van Groenestijn et al., 2011) als uitgangspunt en naslagwerk voor het ERWD-beleid. Hiermee wordt aangesloten bij de in het protocol genoemde werkdefinitie, de signaleringsmomenten en de interventieperioden.

Protocol: Ernstige Rekenwiskunde Problemen en dyscalculie

Ontwikkelingsperspectief (OPP)

De inspectie voor het onderwijs definieert het ontwikkelingsperspectief als volgt:

‘De inschatting van de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling voor een bepaalde, langere periode. Het is gebaseerd op het verwachte uitstroomniveau van de leerling. Door het instroomniveau en het verwachte uitstroomniveau te verbinden ontstaat de prognose- of ontwikkelingslijn (Clijsen, Pieterse, Spaans en Visser, 2009).

Het ontwikkelingsperspectief (OPP) wordt gemaakt voor kinderen met ondersteuningsbehoeften die het groepsplan overstijgen. De leerling ontwikkelt zich op zijn eigen manier en tempo en vindt geen aansluiting meer bij het groepsaanbod. Om goed te kunnen volgen of de leerling zich volgens zijn/haar vermogen ontwikkelt wordt er een OPP opgesteld.

Het verwachte uitstroomniveau is het einddoel. Dit is verder uitgewerkt in tussendoelen. De school maakt daarmee inzichtelijk aan betrokkenen welke doelen op lange, middellange en korte termijn

voor deze leerlijn worden nagestreefd. Het onderwijs wordt op deze manier planmatig ingezet. Daarbij staan een aantal punten centraal:

- Er wordt naar gestreefd kinderen t/m groep 6 de leerstof van de groep te laten volgen.
- Het ontwikkelingsperspectief heeft betrekking op één of meerdere vakgebieden.
- De school stelt bij plaatsing voor de leerling een realistisch ontwikkelingsperspectief en verwacht uitstroomniveau vast.
- De school leidt tussendoelen af van het ontwikkelingsperspectief waarmee de vorderingen van de leerlingen gevolgd kunnen worden. De onderwijsdoelen, het leerstofaanbod en de wijze van begeleiding worden per half jaar vastgesteld op basis van de nieuwe gegevens (didactische vorderingen, onderzoek en/of observaties en verandering in onderwijsbehoeften van de leerling).
- De school volgt of de leerling zich ontwikkelt volgens het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes in het onderwijsaanbod.

Er is een aantal criteria te noemen om tot het besluit te komen om een ontwikkelingsperspectief voor een leerling op te stellen. Dit zijn geen harde criteria en is zeer afhankelijk van verschillende factoren. Van doorslaggevend belang zijn hierbij de kind-eigen factoren. De beslissing wordt op initiatief van de school genomen samen met de ouders en de leerling. Mogelijke aanleiding voor een OPP kunnen zijn:

- Leerachterstand > 1 jaar op 1 of meerdere gebieden (met name op gebied van begrijpend lezen en/of rekenen).
- Welbevinden van de leerling. Het welbevinden van de leerling komt in het geding omdat hij niet meer kan aansluiten bij de aangeboden leerstof van de groep.
- Verwachte uitstroom naar praktijkonderwijs of VMBO met leerwegondersteuning.
- Door een gediagnosticeerde ziekte/stoornis of beperking heeft de leerling zeer specifieke ondersteuning en/of begeleiding nodig.
- Bij het aanvragen en onderhouden van een arrangement bij het samenwerkingsverband.

Stappenplan tot besluitvorming ontwikkelingsperspectief:

- De leerling scoort onvoldoende op de methode-onafhankelijke toetsen van het vakgebied ver onder het gemiddelde van de te behalen score en de ontwikkeling stagneert.
- Er volgt een dossierstudie, een analyse van het leer- of ontwikkelingsprobleem en een beschrijving van de onderwijsbehoeften van de leerling door de leerkracht.
- Het niveau van de leerling wordt bepaald. Beslissen over de noodzaak van al / dan niet verder onderzoek (aanmelding OT via IB);
- Voor het stellen van de doelen vindt overleg plaats tussen IB, leerkracht, eventueel extern deskundige en ouders, afspraken en contacten met ouders worden vastgelegd in het dossier;
- De IB-er stelt het OPP op samen met de leerkracht, de directeur is eindverantwoordelijke;
- De IB-er stelt in overleg met de leerkracht de begeleidingsadviezen op. De leerkracht verwerkt dit indien mogelijk in het groepsplan, anders in een IHP. De leerkracht is verantwoordelijk;
- Evaluatiemomenten vaststellen: het groepsplan/handelingsplan zelf wordt door de IB en de leerkracht geëvalueerd en bijgesteld, dit wordt daarna aan ouders voorgelegd;

- De uitvoering van het groepsplan/handelingsplan is terug te vinden in de weekplanning van de leerkracht. In het groepsplan wordt naar het IHP verwezen indien dit het geval is. De leerkracht is verantwoordelijk voor de uitvoering.

Het opstellen van het ontwikkelingsperspectief valt in zorgniveau 3 en onder verantwoordelijkheid van de intern begeleider. De uitvoering ligt zoveel mogelijk bij de leerkracht. Dit gebeurt in gezamenlijk overleg. Het aanbod dat nodig is om de tussen- en einddoelen te bereiken wordt bepaald en vastgelegd in het groepsoverzicht en groepsplan. Indien dit niet toereikend is, in een IHP.

Mocht ondanks alle inspanningen en extra hulp de ontwikkeling en het welbevinden van het leerling stagneren en kan de school niet tegemoetkomen aan dat wat de leerling nodig heeft, dan is er sprake van handelingsverlegenheid en in overleg met ouders gekeken naar een goede passende oplossing en onderwijsplek.

Zie hiervoor: Werkwijze ontwikkelingsperspectief

Verwijzing SO/SBO

Het kan zijn dat, ondanks alle inspanningen, het niet lukt een leerling een passend aanbod te bieden en dat we genooddaakt zijn een kind door te verwijzen naar een vorm van speciaal (basis)onderwijs. Hier is uiteindelijk een toelichtingsverklaring (TLV) nodig. Voorafgaand aan een verwijzing naar het SBO/SO heeft een intensief traject met planmatig geregistreerde basis- en extra ondersteuning met aantoonbare betrokkenheid van de ambulante begeleider en orthopedagoog plaatsgevonden. De aanvraagbespreking kan alleen in het OT smal plaatsvinden met voortijdige betrokkenheid van SBO en SO. De TLV wordt aangevraagd bij het samenwerkingsverband, dit is wettelijk bepaald.

9. Doubleren en versnellen

Ons kindcentrum komt alleen met het advies een kind te laten doubleren als de leerkracht(en) en intern begeleider ervan overtuigd zijn dat het de ontwikkeling van een kind ten goede komt. Wij baseren ons standpunt op het functioneren in de klas en op de uitslag van onafhankelijke testgegevens. De leerkracht bespreekt rond maart met de ouders/verzorgers van het kind deze mogelijkheid. Het kindcentrum heeft hierbij een stem van doorslaggevende betekenis.

Traject Overgang van groep 2 naar groep 3

Soms is het twijfelachtig of een leerling in groep 2 'op tijd' de voorwaarden beheerst om de overstap naar groep 3 te kunnen maken. Om hier goed zicht op te houden, werken we als volgt:

In november/ maart en juni wordt de verwachtingskaart (BOSOS) voor de leerlingen van groep 2 ingevuld. De leerkracht van groep 2 loopt de leerlingen na die volgend cursusjaar mogelijk naar groep 3 gaan. Met de ouders van de leerlingen over wie twijfels zijn of ze naar groep kunnen, worden de zorgen besproken en er wordt aangegeven welke extra hulp nog geboden kan worden. Met de ouders van de leerlingen die zeker niet naar groep 3 kunnen, wordt alvast over een extra jaar groep 2 gesproken.

In februari wordt bij de leerlingen bij wie twijfels zijn de februariscreening afgenomen. Aan de hand van de resultaten daarvan wordt gekeken waar nog aan gewerkt moet worden. In maart worden met

de ouders van de kinderen met twijfels evaluatiegesprekken gevoerd om te kijken of er nog steeds twijfels zijn of het kind naar groep 3 kan.

In april voeren de leerkrachten van groep 2 en groep 3 samen met de intern begeleider gesprekken over de overgang van de leerlingen van groep 2 naar groep 3. Daar wordt bekeken welke leerlingen door kunnen en welke leerlingen meer gebaat zijn bij nog een jaar groep 2. Als er leerlingen zijn bij wie er onduidelijkheid blijft, wordt een leervoorwaardenonderzoek (BOSOS) afgenomen door de intern begeleider of leerkracht. Dit wordt in mei afgenomen.

In mei wordt met de ouders de beslissing genomen over al of niet naar groep 3 gaan. In een enkel geval zal de beslissing toch later vallen, vooral bij heel jonge leerlingen die de laatste tijd een ontwikkelingsprong maken.

In juli vindt de overdracht plaats naar groep 3. De leerkracht van groep 2 vertaalt de gegevens van de screenings en zijn eigen observaties naar de startkwalificaties van groep 3. In de groepsoverzichten worden de onderwijsbehoeften opgenomen en gezamenlijk worden de arrangementen binnen de groepsplannen ingedeeld.

Zie hiervoor: Beredeneerd aanbod KC Juliana in bijlage 4

Bron:

- *Zorgkalender II : Optimale zorg op de basisschool- Harry Janssens*
- *BOSOS Kleuterzorg : Harry Janssens*
- *BOSOS Leervoorwaardenonderzoek: Harry Janssens*

10. Samenwerkingsverband

Het samenwerkingsverband Drechtsteden ondersteunt ons basisonderwijs bij de uitvoering van het onderwijs. Het samenwerkingsverband heeft daarvoor een ondersteuningsplan (OP), een wettelijk verplicht verantwoordingsdocument, opgesteld. Dit plan geeft aan hoe het samenwerkingsverband de organisatie en de financiering van passend onderwijs vormgeeft. Het OP van ons samenwerkingsverband kunt u vinden op www.swv-drechtsteden.nl. Eens in vier jaar wordt het plan op- en vastgesteld in een overleg tussen (school)besturen en gemeenten, zodat zij de zorgtaken (jeugdzorg) en onderwijs op elkaar kunnen afstemmen.

Ambulante begeleiders en consultants

Ons kindcentrum heeft vanuit het samenwerkingsverband twee ambulante begeleiders en één orthopedagoog toegewezen gekregen. Via dit kernteam heeft het kindcentrum een vast gezicht en aanspreekpunt binnen het SWV. Bij een vraag betreffende handelingsverlegenheid van de leerkracht en interventies voor de leerling, dan is die vraag voor AB'er. Is het een vraag over de leercapaciteit en de oorzaak van het gedrag van de leerling met diens ondersteuningsbehoeften, dan is deze vraag voor de orthopedagoog. Er zal zeker sprake zijn van een bepaalde mate van overlap, waarbij collegiale consultatie tussen de kernteamleden noodzakelijk is.

Ondersteuningsteam smal

Indien voor een leerling of een groep leerlingen extra ondersteuning nodig is, wordt deze binnen een OT-smal of breed besproken en beslist. Dit overleg wordt tussen de 5 en 7 keer per jaar georganiseerd.

De intern begeleider vraagt hierbij advies aan de orthopedagoog of/ en een ambulante schoolbegeleider van het samenwerkingsverband. Soms kan een onderzoek of een

ondersteuningstraject voor een korte periode nodig zijn. Het OT smal wordt ingezet voor enkelvoudige vragen betreffende leren of gedrag.

OT smal kan gezien worden als een interne bespreking en ouders kunnen de school mondelinge toestemming geven voor bespreking. Dat er toestemming door ouders is gegeven wordt in het leerlingdossier opgetekend met datumvermelding. Voor verwijzing naar het SBO of SO zal een TLV worden aangevraagd in het OT smal met voorafgaand aan deze bespreking doorslaggevende SBO/SO-betrokkenheid vanuit de ontvangende school.

Ondersteuningsteam breed

Het OT breed is voor multidisciplinaire ondersteuningsvragen waarbij sprake is van complexe problematiek en waar ook een hulpvraag aan jeugdhulp gesteld moet worden. Uitgangspunt is een intensieve afstemming in aanbod van onderwijs en jeugdzorg middels een onderwijs-zorg arrangement. Hiervoor OT-DM aanmeldformulieren gebruikt om de casus in alle diversiteit goed te kunnen bespreken en hiervoor middels een handtekening van ouders daarvoor toestemming te verkrijgen. Een OT breed wordt gevormd door IB, schoolmaatschappelijk werk, het jeugdteam, jeugdarts, ambulante begeleiders, Orthopedagoog en ouders. Dit OT breed zal de intern begeleider in overleg met de gemandateerde jeugdhulp medewerkers organiseren. Dit heeft net als het OT smal een gepland karakter.

11. Contacten met externen

De intern begeleider heeft regelmatig contact met externen. Wanneer er een leerling besproken wordt, zal er altijd middels een formulier, toestemming worden gevraagd aan ouders. Ouders kunnen ook zelf contact opnemen met ondergenoemde externen.

Schoolmaatschappelijk werk

Aan iedere basisschool in Zwijndrecht is een schoolmaatschappelijk werker (SMW) verbonden die werkt bij het CJG Zwijndrecht. Wanneer ouders zich zorgen maken over hun kind; gedragsproblemen, sociaal emotionele problemen, opvoedingsvragen, informatie over hulpverlenende organisaties en zaken die van invloed kunnen zijn op het welzijn van je kind (echtscheiding, rouwverwerking, omgaan met pesten) dan kan er contact worden opgenomen met de schoolmaatschappelijk werker.

Bij het school maatschappelijk werk kun je terecht voor kortdurende begeleiding, ondersteuning en advisering aan ouders, school en aan de kinderen zelf. Soms is een gesprek voldoende om weer verder te kunnen. In andere gevallen zijn er meerdere gesprekken nodig met ouder(s), het kind en/of de leerkracht.

www.cjgzwijndrecht.nl

De Schoolarts

De jeugdgezondheidszorg (JGZ) van Rivas/Careyn zet zich dagelijks in voor het screenen en begeleiden van de gezondheid, de groei en de ontwikkeling van alle kinderen in onze regio. Er worden gezondheidsonderzoeken gehouden om een bijdrage te leveren aan het voorkomen van ziekten en problemen op latere leeftijd.

Op ons kindcentrum worden deze gezondheidsonderzoeken, in groep 2 en in groep 7 gehouden. Mochten ouders buiten de gezondheidsonderzoeken om vragen hebben over de groei, gezondheid, ontwikkeling of opvoeding van hun kind dan kan er contact opgenomen worden met de assistente Jeugdgezondheidszorg van Rivas Zorggroep.

Het Jeugdteam

Het jeugdteam Zwijndrecht maakt onderdeel uit van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Het CJG jeugdteam bestaat uit een breed multidisciplinair team met ieder zijn eigen expertise op het gebied van onder andere opvoedingsondersteuning, videohome training, verstandelijke beperking, psychiatrie (autisme, ADHD), scheidingproblematiek. Persoonsgebonden budget (PGB), veiligheid (huiselijk geweld en kindermishandeling), onderwijs, integrale vroeghulp en het toe leiden naar zorg. <https://www.cjgzwijndrecht.nl/jeugdteam>

Logopedie

Er is een duidelijke relatie tussen spraak-/taalontwikkeling en leren. Immers, met behulp van spraak en taal kunnen mensen met elkaar communiceren. De leerkrachten volgen deze ontwikkeling nauwgezet. Sinds 2011 werken wij samen met een logopediste van Logopediepraktijk Punt, die enkele dagdelen bij ons haar werkzaamheden uitvoert. De kinderen die onder behandeling staan van de logopediste worden minimaal 2 keer in het jaar met de intern begeleider besproken.

Document Logopedie praktijk punt: wanneer naar logopedie op de basisschool?

Aandachtsfunctionaris / Veilig thuis

De intern begeleider op KC Juliana is tevens ook aandachtsfunctionaris. Een aandachtsfunctionaris dient het onderwerp huiselijk geweld en kindermishandeling binnen het kindcentrum te borgen. Elk onderwijsjaar worden de stappen van de meldcode met het team worden besproken. Dit is opgenomen in de ondersteuningskalender. Daarnaast heeft de aandachtsfunctionaris contact met Veilig Thuis voor advies, hulp en ondersteuning rondom huiselijk geweld en kindermishandeling.

Zie Protocol meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling KC Juliana

12. Actiepunten 2019-2020

Groepsplannen in Leerunie	Voor de groepen 1-8 staan de groepsplannen in Leerunie De leerkrachten evalueren en analyseren alle toetsen in Leerunie.
Onderwijsbehoeften in Leerunie	Voor de groepen 1-8 worden de onderwijsbehoeften, belemmerende/ stimulerende factoren en andere relevante informatie van de leerlingen genoteerd in Leerunie
Stappenplan gedrag	Aan het eind van het onderwijsjaar ligt er een gedragsgroepsplan voor de groepen 1-8
Beleid leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong	Voor de peutergroepen t/m groep 8 staat er een beleid hoe KC Juliana werkt met leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong
Bouw! implementeren	In de groepen 2 en 3 wordt Bouw! geïmplementeerd
Cito schoolanalyse	Training IB en Dir in november 2019: Focus op Feiten. Rotterdam. CED-groep

13. Literatuur

- Gijzen W., (2013) één stap verder met 1-zorgroute. Rotterdam, CED-groep
- Goudswaard en Vergunst-Duijhouwer, (2011) Alles is Data, werken met data in de klas. Rotterdam, CED-groep
- Opbrengstgericht werken in 4D (data, duiden, doelen, doen) (2012), Rotterdam, CED-groep
- Struiksma, C., Duiden en Doen; werken aan kerndoelen, referentieniveaus, leerstandaarden, leerlijnen, ontwikkelingsperspectieven, leerroutes, uitstroomniveaus en ... enzovoorts, met leerresultaten als uitgangspunt. (2012) Rotterdam, CED-groep
- Hasselt, M. van, Ligtendag L., (2011) Resultaten tellen; opbrengstgericht en datagestuurd werken in de basisschool. Rotterdam, CED-groep
- Hargreaves, A., & Fullan, M. (2013). Professioneel Kapitaal. 's Gravenhage: Stichting Duurzaam Leren.
- Pameijer, N., Beukering, T. (2001). Handelingsgericht werken: handreiking voor de interne begeleider. Leuven, ACCO uitlevering Nederland: Culemborg, Centraal Boekhuis.
- Pameijer, N., Beukering, T. van, Lange S. de, (2009). Handelingsgericht werken: handreiking voor het schoolteam. Leuven, ACCO uitlevering Nederland: Culemborg, Centraal Boekhuis.
- Struiksma, C., Rurup L.,(2009) Focus op Feiten. Rotterdam. CED-groep
- Hol, T, (2012) LVAK training aandachtfunctionaris Kinder mishandeling Huiselijk geweld